

Ennakoiva työturvallisuusajattelu haltuun!

**Kohden tapaturmatonta
energiateollisuutta**

Ala on sitoutunut nolla tapaturmaa tavoitteeseen, joka saavutetaan:

- Jämäkän turvallisuusjohtamisen, -suunnittelun ja riskienhallinnan avulla
- Esimiesten ja henkilöstön sitoutumisella ennakoivaan työturvallisuusajatteluun
- Yhteistoiminnassa tilaajan, palveluntuottajan ja työntekijöiden kanssa
- Tekemällä alan työt turvallisesti ja ilman tapaturmia (ts. olemme ylpeitä siitä, että teemme työt turvallisesti ja ammattitaitoisesti)
- Kiinnittämällä huomiota työhyvinvointiin, työkyvyn ylläpitoon ja ikääntyviin työntekijöihin.

Tukea itsevastuullisuudesta eli mitä minä voin tehdä työssäni paremmin?

Nolla tapaturmaa on mahdollista

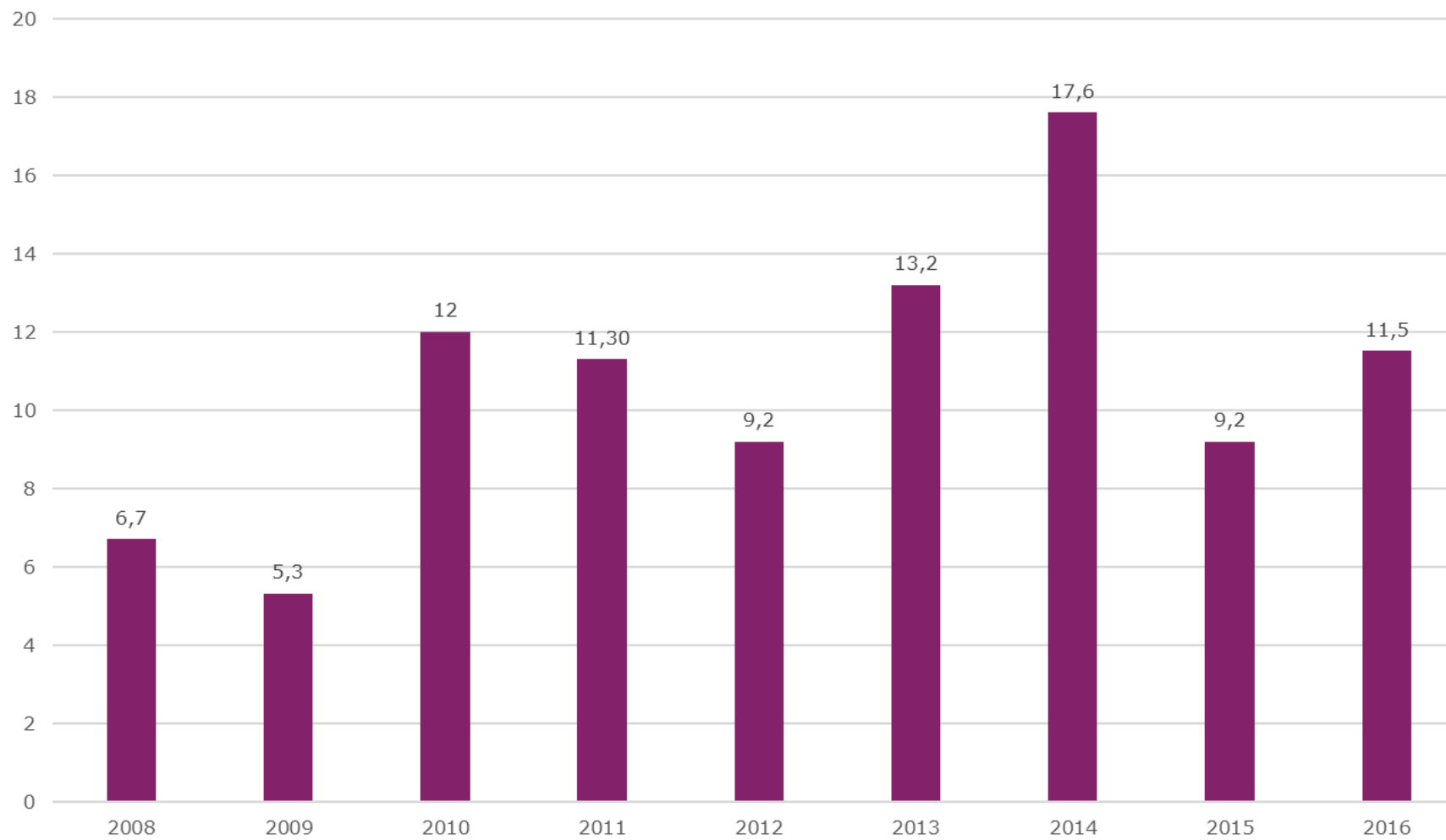
- Tapaturmat eivät ole sattumia tai vahinkoja - niiden taustalla on syitä, joihin voidaan vaikuttaa. Kaikki tapaturmat voidaan estää, jos ei heti - niin ajan kanssa. Yhtään tapaturmaa ei pidä hyväksyä!
- Vaara ja läheltä piti -tilanteista tulee oppia. Kannustetaan ilmoittamiseen, reagoidaan ilmoituksiin, seurataan toimenpiteitä ja ilmoituksen tekijä saa aina palautteen.
- Jokaisen vastuulla on huolehtia turvallisuudesta. Sitoutuminen ja esimerkit ovat tärkeitä, mutta teot osoittavat sitoutumisen aitouden!
- Jokainen on oman työnsä ja ympäristönsä paras asiantuntija. Parhaat ideat tulevat kokemuksen kautta. On tärkeää puhua ja jakaa kokemuksia turvallisuudesta työpaikoilla

Energiateollisuuden tapaturmataajuus 2016

tapaturmakokonaismäärä miljoonaa tehtyä työtuntia kohden

Kyselyyn vastanneissa yrityksissä vuonna 2016 oli sattunut 199 vähintään yhden poissaolopäivän aiheuttanutta tapaturmaa ja 24 vakavaa tapaturmaa

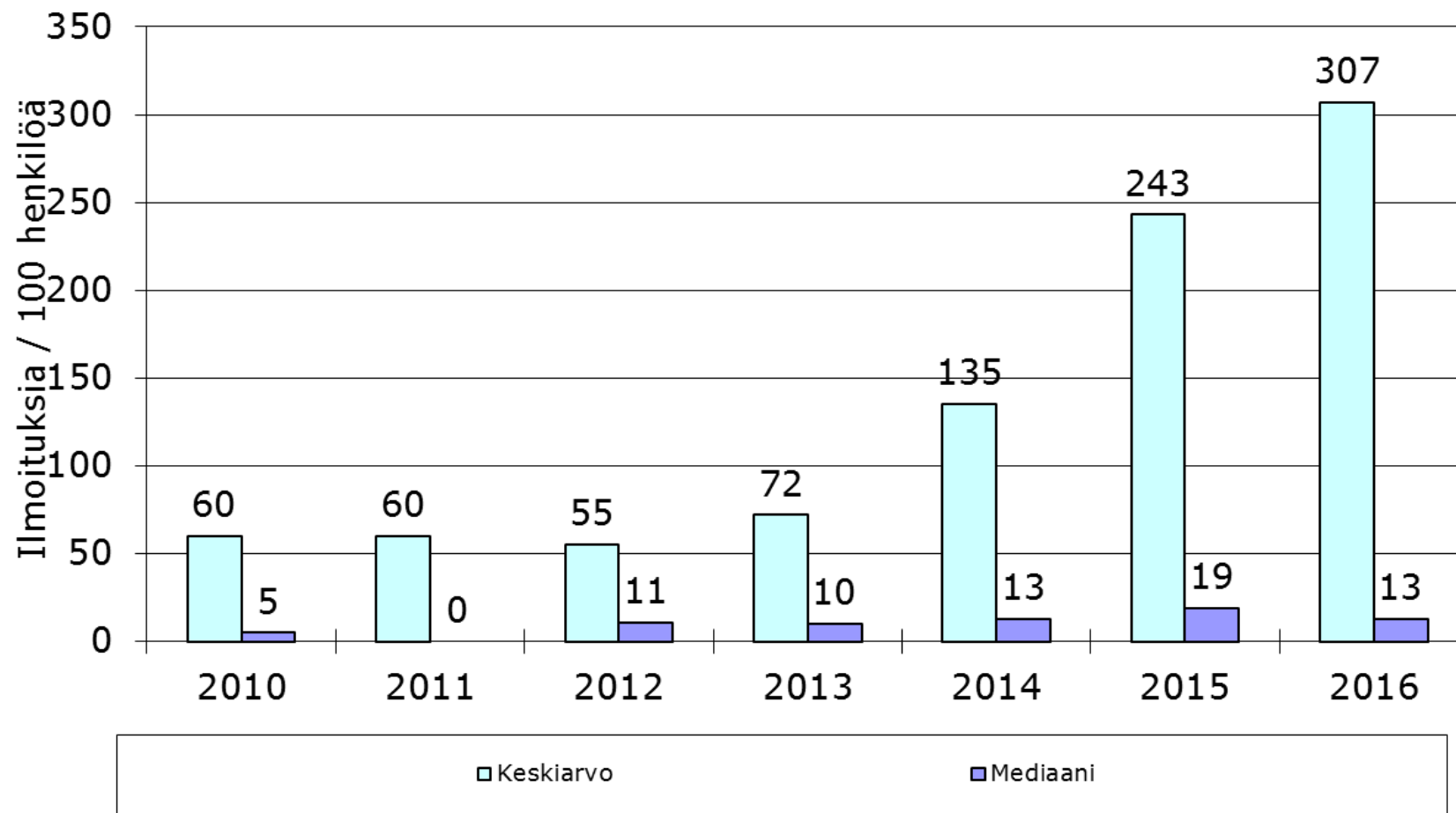
Suomessa
sattuu
vuosittain noin
120 000
tapaturmaa eli
noin 330
tapaturmaa
joka päivä

Energiateollisuus

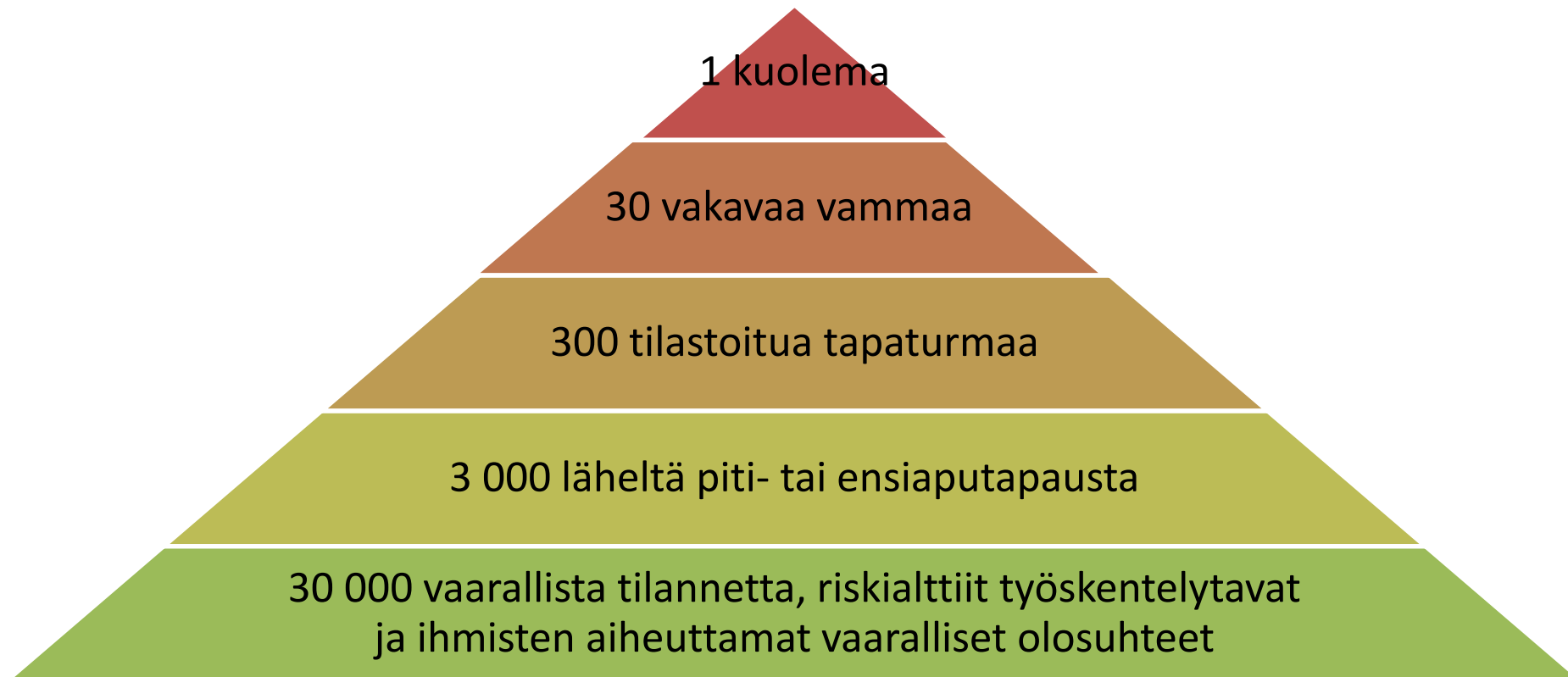
ET:n jäsenyhtiöiden rekisteröityjen turvallisuuspoikkeamien määrä suhteessa henkilöstömäärään (ilmoitusta per 100 hlöä)

Vuonna 2016 yritykset ilmoittivat keränneensä 35 489 turvallisuuspoikkeamaa

Tapaturmaa edeltää joukko huonosti hoidettuja asioita

- Tapaturmat ovat useiden – joskus hyvin pientenkin – eri tekijöiden summa. Siksi on tärkeää havainnoida ja ilmoittaa jo pienistäkin parannusehdotuksista.

Ennakoiva turvallisuusajattelu lähtee
minusta itsestäni – asenne ratkaisee!

Ennakoivan turvallisuusajattelun periaatteet

- **Tuumaan hetken** ennen kuin aloita työn. Tunnistan työtehtäväni vaarat, varmistan turvallisen työympäristön ja työskentelytavan sekä kerron niistä myös muille.
- **Varmistan**, että minulla on riittävä perehdytys, työohjeet, koulutus ja oikeat työvälineet turvalliseen työskentelyyn. Käytän työssäni **turvavarusteita**.
- **Uskallan puuttua** tilanteeseen heti jos huomaan mahdollista vaaraa itselleni tai muille.
- Teen vaaranpaikoista ja läheltä piti –tilanteista aina **turvallisuushavainnon** ja raportoin tapaturman.

Turvallisuus lähtee minusta

- Jokaisella on oikeus tehdä työtä turvallisesti
- Jokaisella on velvollisuus tehdä työtä turvallisesti
- Jokaisella on velvollisuus ilmoittaa havaitsemastaan turvallisuuspuutteesta esimiehelleen. Ilmoittamalla voit estää onnettomuuden tai vahingon
- Työpaikan työturvallisuusohjeita on noudatettava ja noudattamista on edellytettävä myös työkavereilta.
- Muiden työtä ja omaisuutta on kunnioitettava
- Kiusanteko, häirintä ja syrjintä eivät kuulu työpaikoillekaan

Vaarallista työskentelyä ei jatketa

- Työntekijällä on oikeus keskeyttää työt/pidättäytyä työnteosta, jos työstä aiheutuu vakavaa vaaraa omalle tai muiden työntekijöiden terveydelle tai hengelle.
- Työn keskeyttäminen/työstä pidättäytyminen tulee aina välittömästi ilmoittaa omalle esimiehelle.
- Töiden keskeyttäminen ei saa rajoittaa työntekoa laajemmin kuin työn turvallisuuden ja terveellisyyden kannalta on välttämätöntä!

Hyvä käytäntö

Tuumaa ennen kuin toimit!

Tuumaustauon periaatteet (1/2)

Ennen työn aloittamista muista: turvallisuus aina ensin, suorita työ aina turvallisesti!

- Ajattele ensin ja havainnoi
- Vaiheista työ mielessäsi ja tunnista vaaratekijät
- Korjaa puutteet ja poista riskit
 - Onko turvatoimet, turvavarusteet riittävät ja onko minulla oikeat suojavarusteet?
 - Tarvitaanko ilmoitusta ohjaamoon, työmaan mestarille, yhteistyökumppaneille?
 - Ovatko työvälineet tehtävään soveltuvat ja ovatko ne kunnossa?
 - Onko työskentely-ympäristö turvallinen?

Tuumaustauon periaatteet (2/2)

Työn aikana

- Tarkkaile ja seuraa muutoksia työssäsi ja työympäristössäsi.
- Tunnista mahdolliset uudet vaaratekijät ja riskit
 - Estä riskien toteutuminen
 - Pyydä tarvittaessa työnjohtajalta neuvoja, lisätietoja tai apua

Työsuorituksen jälkeen

- Jäikö työkohde turvalliseksi?
- Voisiko työtä tehdä vieläkin turvallisemmin? Kerro havainnoistasi työnjohtajalle

Tuumaustuokio, turvavartti

Pohtikaa turvavartissa: *Miten minä voisin parantaa omaa ja toisten turvallisuutta työssä sekä vapaa-ajalla?*

- Työskentelyyn tarvitaan kyniä, paperia ja 15 min aikaa
- Jokainen miettii yhden asian, miten itse voi omalla toiminnallaan parantaa omaa tai toisten turvallisuutta
 - Mietitään 3 minuuttia omassa rauhassa ja jokainen kirjoittaa ajatuksensa omalle paperille: "Minä haluan...tai minä sitoudun...tai minä lupaan..."
 - Käydään lyhyt keskustelu, minkä ajatuksen kukin kirjoitti paperille
 - Sovitaan, että näin toimitaan. Kaikkien ajatukset voidaan myös koota yhteen ja laittaa ne esille työpaikalla tai niihin voidaan palata myöhemmin.

Vinkki: tuumaustuokio voidaan toteuttaa tällä kaavalla myös ennen uuden työn, työkohteen tai työtavan aloittamista

Tuumauskortti käytössä työmailla

- Yritys voi painattaa/tuottaa kaikille työntekijöille taskuun, lomapakeroon tai esim. mobiililaitteen taustakuvaksi sopivia tuumauskortteja.
- Ideana, että kortti/kuvake on helposti käytettävissä työasun taskussa tai työmobiililaitteella.
- Kortti/mobiilikuvake jaetaan jokaiselle työntekijälle – myös yhteistyökumppaneille turvallisuusperehdytyksen yhteydessä
- Kortti/mobiilikuvake muistuttaa mieltämään jokaisen työtehtävän turvallisuusnäkökulmia ja se on muistutus siitä, että meillä on velvollisuus tehdä työt aina turvallisesti.
- Kortti/mobiilikuvake toimii myös valtuutuksena pidättäytyä vaaralliseksi arvioidusta työstä kunnes vaaratekijät/riskit on poistettu tai saatu pienennettyä siedettävälle tasolle

Esimerkki tuumauskortista

MIETI ENSIN

1. Tiedätkö, miten työ tehdään turvallisesti?
Onko minulla tarvittava osaaminen?
2. Mitä riskejä työhön liittyy?
3. Onko minulla tarvittavat suojavarusteet,
oikeat sekä kunnossa olevat työvälineet?
4. Onko työalue turvallinen?
5. Onko minulla lupa aloittaa työ?

Jos yksikin vastus on EI

ARVIOI UUDELLEEN

1. Selvitä työn turvallinen suoritustapa ja tutustu työohjeisiin
2. Korjaa havaitut puutteet ja poista riskit
3. Ole tarvittaessa yhteydessä työnjohtajaan

Ja suorita työ turvallisesti!

Hyvä käytäntö

Turvallisuushavaintojen kerääminen,
kohti positiivisia havaintoja

Ihmiset tekevät turvallisuuden.

- Tekemällä systemaattisesti työhön liittyviä turvallisuushavaintoja voidaan tukea turvallisuuskulttuurin kehittymistä ja samalla estää tapaturmia.
 - Positiivista turvallisuustoimintaa ja vaaratekijöitä havaitaan työympäristössä joka päivä. Ilmoittaminen on jokaisen velvollisuus.
 - Turvallisuushavainnoissa kannattaa kannustaa positiiviseen havainnointiin. Kiitoksen antaminen, kun jokin on korjattu tai turvallisuus parantunut.
 - Turvallisuus on ihmisten tekoja – huomioidaan ne! Positiivinen palaute ei jätä koskaan kylmäksi, vaan se innostaa, kosketta ja lähentää. Näin syntyy positiivinen onnistumisen kehä, joka tukee nolla tapaturmaa -tavoitetta!

Perinteinen tapa turvallisuushavainnointiin

- Turvallisuus = ei toivottujen tapahtumien riski saada mahdollisimman alhaiseksi
- Toimitaan reaktiivisesti eli turvallisuutta kehitetään eliminoimalla riskejä, epäonnistumisia, virheitä jne.
- Huomio siinä "mikä menee vikaan".
- Ihmiset nähdään virhelähteinä.
- Sanat työturvallisuuden johtamisen kielessä: tapaturmat, onnettomuudet, riskit, puutteet epäkohdat, virheet, epäonnistumiset.

Uusi tapa turvallisuushavainnointiin

- Turvallisuus = mahdollisimman moni asia sujuu ja onnistuu työpaikalla
- Ennakoiva tapa toimia eli tunnistetaan ja ennakoidaan tapahtumia
- Huomio onnistumisissa ja turvallisuutta ylläpitävissä tekijöissä
- Ihmiset nähdään voimavaroina/pelastajina, jotka tuovat järjestelmään joustavuutta, kimmoisuutta ja sietokykyä jatkuvasti muuttuvissa tilanteissa
- Sanat työturvallisuuden johtamisen kielessä: Työn sujuminen, onnistumiset, positiivinen palaute, positiiviset havainnot, kehut ja yhdessä onnistuminen

Mihin huomio kiinnitetään?

- Tapahtuman syihin eli puutteisiin ja virheisiin **VAI** pyritäänkö tapahtuman kulusta aina löytämään myös onnistumisia ja hyvin hoidettuja asioita.
- Ilmoituksia tehdään epäkohdista, puutteista, riskeistä; ohjaako jopa ilmoituskäytännön nimikin siihen **VAI** kannustetaanko ilmoittamaan myös positiivisista, hyvin hoidetuista asioista. Myös positiiviset havainnot käsitellään ja niistä otetaan opiksi.
- Turvallisuustoiminnan painopiste on lähes kokonaan epäkohdissa, riskeissä ja turvattomassa toiminnassa **VAI** nostetaanko tietoisesti esiin onnistumisia ja hyvin hoidettuja asioita
- Huomio on lähes kokonaan "ei kunnossa" olevissa asioissa **VAI** huomioidaanko myös ne asiat jotka ovat kunnossa ja annetaan niistä positiivista palautetta.

Positiivista työturvallisuuskulttuuria tukevat ideat

- Turvallisuushavaintokäytäntöjä muokataan mahdollistamaan myös positiivisten havaintojen tekeminen
- Poikkeamatilanteissakin annetaan aina myös positiivista palautetta onnistuneesta toiminnasta – ei pelkästään moitita tai tarkastella poikkeamatilanteen aiheuttaneita syitä
- Asiat yritetään tuoda joka tasolla esiin entistä positiivisemmassa valossa, kehuaan, palkitaan ja näytetään itse esimerkkiä
- Johto antaa positiivista palautetta henkilöstölle ja kiinnittää huomioita myönteiseen viestintään
- Otetaan motivoivia ”ennen ja jälkeen kuvia” kehittymisen havainnollistamiseksi.
- Turvallisuuskierroksilla havainnoidaan myös positiivisia asioita
- Nostetaan esiin kuukauden turvallisuushavaintoina positiivisia havaintoja
- Havaintojen tekijöille annetaan positiivista palautetta
- Tapaturmattomuudesta tai muihin turvallisuustavoitteisiin pääsemisestä palkitaan yhteisellä ruokailulla, leffalipuilla, repulla, kahvittelulla jne.
- Viljellään kiitosta. Kehutaan kaveria –päiviä!

Miten teillä?

Pohdittavaksi turvavartissa

- Jääkö työpaikallanne käyttämättä paikkoja positiivisen palautteen antamiseen ja turvallisen toiminnan esiin tuomiseen?
 - Mitä nämä paikat olisivat ja miten palaute olisi hyvä antaa?
- Miten voisimme kehittää turvallisuusajatteluaamme positiivisemmaksi?
 - Miten meillä huomioidaan onnistumiset, annetaan kehuja ja opitaan niistä?